

Forfatter: Ivar Mortensson-Egnund (1857-1934)**Kort biografi:**

Ivar Mortensson-Egnund var en sammensatt person: religiøs mystiker, anarkist og antroposof. Han var revolusjonær folketaler, han var journalist og redaktør, sosiolog og filosof. Og han var prest i den norske statskirken. Til tross for disse forskjelligartede "rollene" var han likevel helstøpt som få andre av tidens "kulturmenn". Den han kjente seg mest i slekt med innenfor litteraturen var trolig den ukjente Draumkvede-skalden, som han behandlet grundig i flere skrifter.

Det nasjonale og det nasjonalromantiske tiltrakk Mortensson-Egnund. Troen på en universell åndskraft skjult i naturen var sterk hos ham, og ideene hans påvirket bl.a. Olav Aukrust. Men han var samtidig kristen og prest, astrolog og profet. Mange vil ha vanskeligheter med å ta en slik natur på alvor, men Arne Garborg – som han hadde til nabo på Savalen i mange år – satte ham svært høyt. Det var Mortensson-Egnund som forrettet i Garborgs begravelse.

Mortensson-Egnund var over 30 år før han fikk gitt ut en egen bok. Men før det hadde han overtatt "Fedraheimen" etter Arne Garborg, og han var redaktør for tidsskriftet i årene 1883-89. Dessuten hadde han vært redaktør for flere bøker. Språket var et viktig redskap for ham i hans forfattergjerning, og selv om det var en nokså gammeldags og vanskelig nynorsk han benyttet seg av, var det gjennomført vakkert. Hans gjendiktning av den eldre Edda er et storverk i norsk bokheim.

Forfatterens sjonglering med navnet sitt er kuriøst og verdt et eget avsnitt: I dåpen fikk han navnet Ivar Julius Mortensen. På tittelbladet til "Norske Fornkvæde og Folkevisur" (1877) kalte han seg Ivar Mortenson. I forbindelse med utgivelsen av "Hugleik" i 1902 skiftet han til Ivar Mortensson med to s-er. Artikler tidlig på 1900-tallet er av og til signert Ivar Mortensson Einund (etter elva Einunna i Alvdal). Fra og med 1920 kalte han seg Ivar Mortensson Egnund. Bindestreken kom først i 1926.

Sekundærlitteratur:

Det er kommet en bok om forfatteren, Klaus Langen: "Ivar Mortensson-Egnund", 1957.

Litt om bøkene:

Mortensson-Egnund er ytterst interessant som samleobjekt. De fleste av bøkene hans kom i små opplag, delvis på eget forlag, og svært mange er sjeldne. Vi stiller oss noe tvilende til at det går an å skaffe seg alle. Spennende og utfordrende, kanskje særlig for antroposofer.

Vi takker Audun Skjærvøy for nyttige opplysninger vedrørende førsteutgavene.

Forfatter: Ivar Mortensson-Egnund (1857-1934)

- 1889: [-] Paa Ymse Gjerdom. Songane aat Savalguten. Tynnset. Prenta hjaa P. M. Gjærder.
Innbinding: Omslag, typografisk.
På omslaget er 1890 angitt som utgivelsesår og forlaget angitt som «Ivar Mortensons Forlag». Ny utgave i 1929.
- 1895: Or Duldo. Draumkvæe. Kristiania hjaa Bertrand Jensen.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1897: Arne Garborg. Ein fyretalsmann. Kristiania. Utgjeve av Bertrand Jensen.
Innbinding: Omslag, typografisk.
Ny og omarbeidet utgave ble gitt ut i 1924.
- 1898: Fridomsvegen. Soga om kongane, folkemagta aa sjølvstyre. Kristiania. Feilberg & Landmark (Chr. Dybwad).
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1898: Svall 1879-1898. Kristiania. Bokreidar: Bertrand Jensen.
Innbinding: Omslag, typografisk. Også sett med blankt omslag.
- 1901: Varg i veum. Soguspel fraa forntidi (900-1000). Fem vendingar og fyrispel. Kristiania. Olaf Norlis forlag.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1902: Hugleik. Spelstykke i tri vendingar (Emne fraa tolvhundratale). Hjaa Norsk Maalkontor.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1903: Ivar Aasen. Ein norsk kulturmann (Nokre fyreslesningar um grunndragi i livsverke hans med ymse tillegg). Kristiania.
Innbinding: **Kombinert omslag og tittelblad, typografisk. Det finnes to varianter av boken:**
A. Utgave med «Osc. Jensens trykkeri» på tittelbladet. Utgitt som aviskjeller i «Den 17de Mai» nr. 12/1903 (16 sider), nr. 15/1903 (16 sider), nr. 18/1903 (16 sider) og i nr. 21/1903 (16 sider).
B. Utgave med «Oscar Jensen & Co.s trykkeri» på tittelbladet. Separat utgave utgitt med originalt pålimt ryggstripe. Annonsert i «Den 17de Mai» nr. ?/1903.
- 1904: Bondeskipnad i Norig i eldre tid. Hjaa Olaf Norli. Kristiania.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1904: Gygreleiken. Ei spelvending. Serprent av Syn og Segn.
Innbinding: Omslag, typografisk.
Ble opprinnelig trykket i «Syn og Segn» nummer 5/1904 side 193-210. **Ble senere omarbeidet og utgitt som «Trollham» i 1906.**
- 1905: Ein fri-kar. Forteljing. Kristiania. Forlagt af H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard).
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsjirtingbind.

Forfatter: Ivar Mortensson-Egnund (1857-1934)

- 1906: Skogtroll. Spelstykke i fem vendingar. Kristiania. Hjaa Norsk Maalkontor.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1906: Trollham. Spelstykke (ei vending). Kristiania. Forlagt af H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard).
Innbinding: Omslag, typografisk. **Det finnes to varianter av boken:**
A. Den opprinnelige utgaven med side 31 og et blankt blad bakerst i boken.
B. Variant med den opprinnelige materien og omslaget fra 1906, men har 16 sider ekstra innsatt bakerst med «Fortegnelse over små skuespill beregnet for amatørteatret så vel for voksne som for barn». Tillegget er trykket i 1932.
Stykket er en omarbeidet utgave av «Gygreleiken» som ble gitt ut som særtrykk av «Syn og Segn» i 1904.
- 1908: Runir. Kristiania. Forlagt af H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard).
Innbinding: Omslag, typografisk. Hellsjirtingbind.
- 1915: Sundagstankar. Forlagt av Erik Gunleikson. Risør.
Innbinding: Omslag, typografisk. Hellsjirtingbind med Jesus i gulltrykk på fordekkelen.
- 1920: Valund. Spelstykke frå runetidi i fem vendingar. Kristiania. Olaf Norlis forlag.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1921: Arven fraa fedrane. (Etter eit fyredrag.). Serprent av «Syn og Segn» 1920-1921.
Innbinding: Omslag, typografisk.
Særtrykk med særskilt paginering. De fire delene stod første gang trykket i «Syn og Segn» nummer 7/1920 (side 301-312), 9/1920 (side 348-363), 3/1921 (side 114-125) og 4/1921 (side 162-176).
- 1922: Nyklar I. Kristiania. Olaf Norlis forlag. [Alt som kom]
Innbinding: Omslag, typografisk. Hellsjirtingbind.
- 1924: Arne Garborg. Ein fyretalsmann. Andre utgåva (umvølt og auka). Oslo. Olaf Norlis forlag.
Innbinding: Omslag, typografisk. Hellsjirtingbind.
Omarbeidet utgave av boken som kom ut i 1897.
- 1927: Grunnsteinen i norsk bokheim. Utgreidingar um Draumkvedet og storskalden Olav Åstason (med Draumkvedet i ny uppsetjing). Oslo. Cammermeyers Boghandel (Sigurd Pettersen og Eistein Raabe).
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1929: På ymse gjerdom. Songane åt Savalguten. 2. utgåva. Med eit tillegg. Det norske Samlaget. Oslo.
Innbinding: Omslag, typografisk.

Forfatter: Ivar Mortensson-Egnund (1857-1934)**Småtrykk**

- 1907: Døla-visa hans Ivar Mortensson aat ungdomen i Alvdalen. Røros. Aktietrykkeriet Fjeld-Ljom.
Innbinding: **Kombinert omslag og tittelblad**, typografisk.
- 1919: Sidste ordet åt Hedmarkingen. Med grunn i avskils-preikom i Løten pinsedagane 1919 av Løten-presten... Prenta hjaa Johansen og Nielsen, Oslo 1919.
Innbinding: Kombinert omslag og tittelblad.
- 1921: Ein sannings-leitar. Særprent av «Ung-Norig» nr. 1, 1921. Risør 1921 – A/S Risør Boktrykkeri.
Innbinding: Kombinert omslag og tittelblad, typografisk.
Særtrykk på 12 sider med særskilt paginering fra Ung-Norig nummer 1/1921, side 6-14.

Bearbeidelser og oversettelser

- 1890: No. 15, 16, 17 – Fedraheimen. - 1890. (Pris 75 Øre Fjordungaare). Olav Husmann og Per Snikkar eller Vegen til aa bli lykkeleg, framsett i Spursmaal og Svar. (Umsveipa fraa Fransk). [Trykt i P. M. Gjærðers Boktrykkjeri 1890].
Innbinding: Kombinert omslag og tittelblad, typografisk.
En bok som utgjør hele trippelnummeret 15-17/1890 av «Fedraheimen».
- 1890: No. 25 26 – Fedraheimen. – 1890. (Pris 75 Øre Fjordungaare). Treng nokon vera matlaus? Av Fyrst Kropotkin. (Fraa Fransk). [Trykt i P. M. Gjærðers Boktrykkjeri Tynnset 1890].
Innbinding: Kombinert omslag og tittelblad, typografisk.
En bok som utgjør hele dobbeltnummeret 25-26/1890 av «Fedraheimen».
- 1904: Solmøyi. – Fritt tilskipa etter folkevisur og fornkvad. -. Oscar Jensen & Co.s prenteverk. Oslo.
Innbinding: Kombinert omslag og tittelblad, typografisk.
Utgitt som aviskjeller i «Den 17de Mai» nr. 41/1904 (8 sider), nr. 44/1904 (8 sider), nr. 47/1904 (8 sider), nr. 50/1904 (8 sider), nr. 52/1904 (8 sider), nr. 54/1904 (8 sider), nr. 61/1904 (8 sider), nr. 67/1904 (8 sider), nr. 70/1904 (8 sider), nr. 76/1904 (8 sider) og nr. 79/1904 (8 sider). Ble senere omarbeidet og utgitt som «Gullharpa vår» i 1931.
- 1905: Edda-kvæde. Norrøne fornsongar paa nynorsk. I. Gudekvæde. Oslo. Utgjevi av Det norske Samlaget.
Innbinding: Omslag, typografisk. **Det er to varianter av boken:**
A. Utgitt i fire deler som nummer 3/1905, 4/1905, 5/1905 og 6/1905 av «Syn og Segn».
B. Samlet utgave.
- 1907-1908: Edda-Kvæde. Norrøne fornsongar paa nynorsk. II. Kjempekvæde. Oslo. Utgjevi av Det norske Samlaget.
Innbinding: Omslag, typografisk. **Det er to varianter av boken:**
A. Utgitt i tre deler som nummer 8-9/1907, 4/1908 og 9/1908 av «Syn og Segn».

Forfatter: Ivar Mortensson-Egnund (1857-1934)**B. Samlet utgave (utgitt 1908).**

- 1912: Utvalde Edda-kvæde i utdrag. Tilskipa for skule og heim. Kristiania. Forlagt av H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard).
Innbinding: Omslag, typografisk. **Det er to varianter av boken:**
A. Med bakre friblad.
B. Uten bakre friblad.
- 1916: Draumkvædet. (Tilskipa av Ivar Mortensson etter ymse gamle oppskrifter og noko restituera). Sertrykk av «Vidar».
Innbinding: **Kombinert omslag og tittelblad**, typografisk.
Særtrykk på 10 sider med særskilt paginering av «Vidar» nummer 13/1916, side 406-414 (siste blad er oppklebet).
- 1918: Profeten Joel (Metrisk umsetjing fraa hebraisk). Serprent av «Syn og Segn» 1/1918.
Innbinding: **Kombinert omslag og tittelblad**, typografisk.
Særtrykk på 8 sider av «Syn og Segn» 1/1918, side 1-7. Har samme paginering som i tidsskriftet, men har noen endringer på tittelsiden samt at side 8 er blank.
- 1919: Høgsongen. *). [*] Metrisk, rytmisk umsetning fraa grunnteksti ved Ivar Mortensson.].
Innbinding: Omslag, typografisk.
Særtrykk på 12 sider med særskilt paginering av «Syn og Segn» 2/1919, side 68-77.
Tittelen på omslaget er «Høgsongen av Salomo».
- 1920: Stykke av profeten Amos. Serprent av Syn og segn 1920.
Innbinding: Omslag, typografisk.
Særtrykk på 12 sider med særskilt paginering av «Syn og Segn» 1/1920, side 1-10.
Særtrykket har et kombinert omslag og titelblad og har paginering 1-12.
- 1926: Gjallarbrui. Ei diktbok um Draumkvede-skalden (ein norsk mystikar i millomalderen).
Tillegg: Draumkvedet i ny oppsetjing. Oslo. Cammermeyers Boghandel (Sigurd Pedersen og Eistein Raabe).
Innbinding: Omslag, tegnet av **Sverre Halvorsen**.
- 1927: Draumkvedet i ny oppsetjing. Med utgreidingar. Oslo. Cammermeyers Boghandel (Sigurd Pedersen og Eistein Raabe).
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1928: Edda-kvæde. Norrøne fornsongar. Paa nynorsk. Det norske Samlaget. Oslo.
Innbinding: Omslag, tegnet av Carsten Lien. Helskinnbind med gull toppsnitt. **Det er to varianter av utgaven i helskinnbind:**
A. Med det originale omslaget medbundet.
B. Uten det originale omslaget medbundet.
- 1931: Gullharpa vår. Soga um Hugfrid. Eit norsk folke-epos. Tilskipa av folkevisur og fornkvæde. Det norske Samlaget. Oslo.

Forfatter: Ivar Mortensson-Egnund (1857-1934)

Innbinding: Omslag, tegnet av Carsten Lien. Helskinnbind.

Redaktør

- 1877: Norske Fornkvæde og Folkevisur. Tilskipade ved I. M. Moe og Ivar Mortenson. I. Kristiania. Forlagt av Det norske Samlaget. H. J. Jensens Boktrykkeri.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1877: Gudelege Smaabøker. I. Kristiania. Forlagt av Det norske Samlaget. H. J. Jensens Boktrykkeri.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1878: Gudelege Smaabøker. II. Kristiania. Forlagt av Det norske Samlaget. Ringvolds Bogtrykkeri.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1883-1889: Fedraheimen. Eit Blad aat det norske Folket. [1883-1887]./Fedraheimen. Radikalt Maalblad. [1888]./Fedraheimen. Radikalt Arbeiarblad [1889].
Ivar Mortensson-Egnund var redaktør i følgende nummer av Fedraheimen:
1883: 1-52 (7. årgang)
1884: 1-64 (8. årgang)
1885: 1-102 (9. årgang)
1886: 1-84 (10. årgang)
1887: 1-52 (11. årgang)
1888: 1-51 (12. årgang)
1889: 1-39 (13. årgang) (nummer 14-39 sammen med Rasmus Steinsvik)
I tillegg til redaktørperioden var Ivar Mortensson-Egnund aktiv i «Fedraheimen» i hele perioden fra oppstarten i 1877 og frem til 1891.
- 1885: Lauvduskar. Samling av nye Smaastykke. V. Kristiania. Det norske Samlags Forlag. Ringvolds Boktrykkeri.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1885: Arne Garborg og Ivar Mortenson. Lesebok i det norske folkemaal for høgre skular. Kristiania. Forlagt av Huseby & Co. limit. (Nynorsk-utgaven).
Innbinding: Kartonasjebind med sjirtingrygg, typografisk.
Noen eksemplarer er stemplet "Fra De Tusen Hjem's Forlag" i rødt på fordekket.
- 1885: Arne Garborg og Ivar Mortenson. Læsebog i det norske folkesprog for høiere skoler. Kristiania. Forlagt av Huseby & Co. limit. (Bokmål-utgaven).
Innbinding: Kartonasjebind med sjirtingrygg, typografisk.
- 1893: Arne Garborg og Ivar Mortenson. Udvalde lesestykker i bygdemaal og landsmaal. Lesebok for høgre skular. Bergen. Utgjevi av Mons Litteré.
Innbinding: Kartonasjebind med sjirtingrygg og -hjørner, typografisk. Det er to varianter av bindet:

Forfatter: Ivar Mortensson-Egnund (1857-1934)

A. Med dobbel ramme på fordekket og lapp med "Arne Garborg og Ivar Mortenson: Lesebok" påklebet på ryggen.

B. Uten rammer på fordekket og uten lapp påklebet på ryggen.

1897-1898: Fridom. Tidsskrift for sjølvhjelp og sjølvstyre. Blastyrar: Ivar Mortenson. Oslo Prenteverk. Innbinding: Omslag, typografisk.

Følgende nummer utkom:

1897: 1-6

1898: 1-5/6 (5/6 var dobbeltnummer)

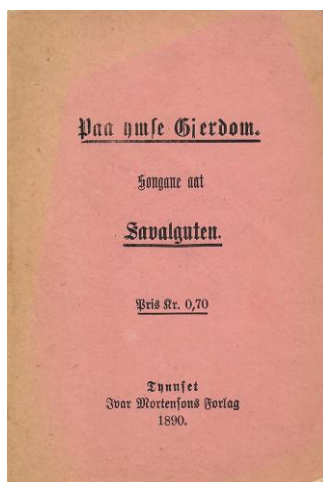
Andre utgivelser av interesse

1905: Spor av Soldyrkelse i Norge. I. Af Ivar Mortensson. II. Af Axel Olrik.

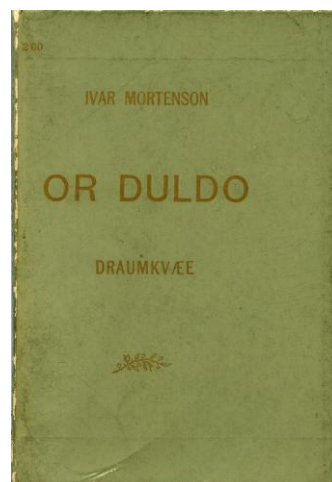
Innbinding: Omslag, typografisk.

Særtrykk fra «Danske Studier», 1905, side 115-120, uten særskilt paginering. Mortenssons bidrag er på litt over tre sider. Småtrykk på seks sider pluss omslag.

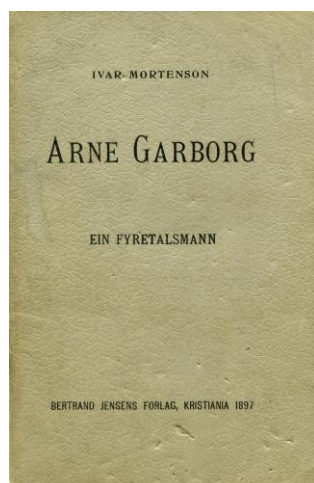
Forfatter: Ivar Mortensson-Egnund (1857-1934)

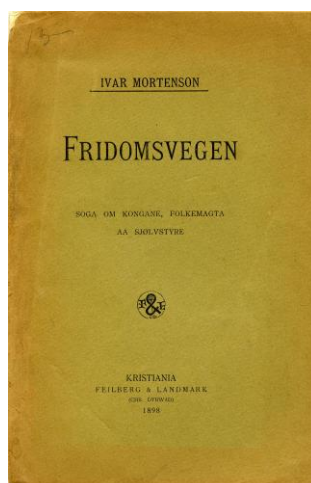
Paa ymse Gjerdum
1889 – Omslag

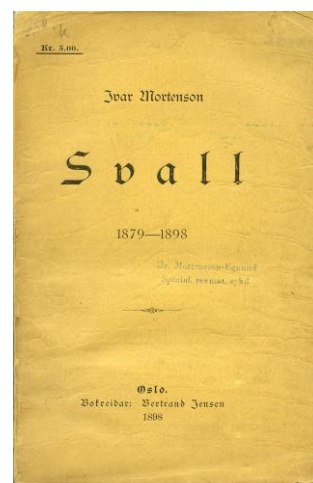
Or Dulto
1895 – Omslag

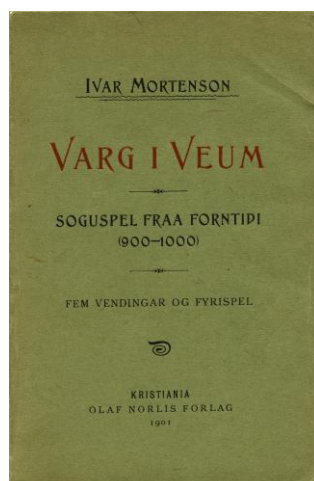
Arne Garborg
1897 – Omslag

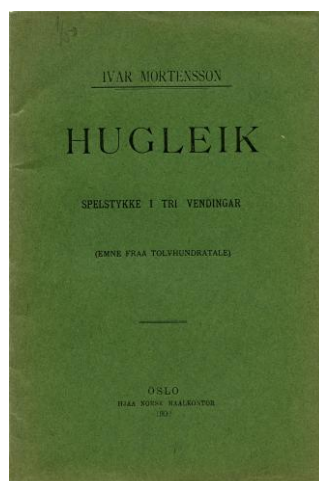
Fridomsvegen
1898 – Omslag

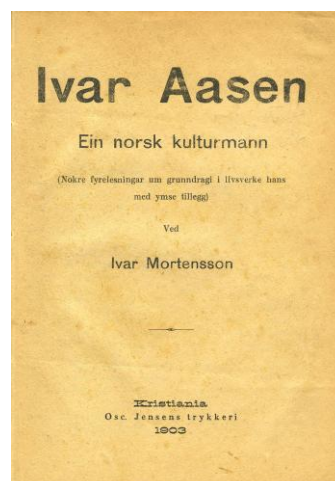
Svall 1879-1898
1898 – Omslag

Varg i veum
1902 – Omslag

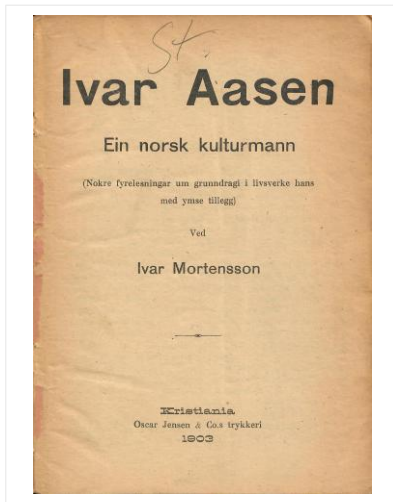

Hugleik
1902 – Omslag

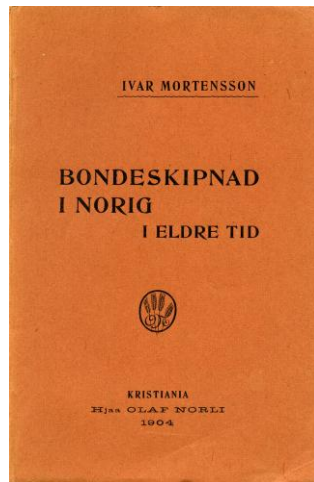

Ivar Aasen
1903 – Kombinert omslag type A

Forfatter: Ivar Mortensson-Egnund (1857-1934)

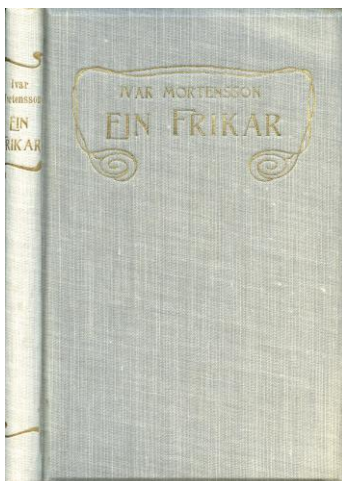
Ivar Aasen
1903 – Kombinert omslag type B

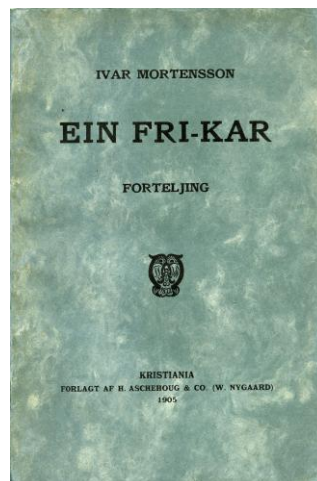
Bondeskipnad i Norig i eldre tid
1904 – Omslag

BILDE MANGLER

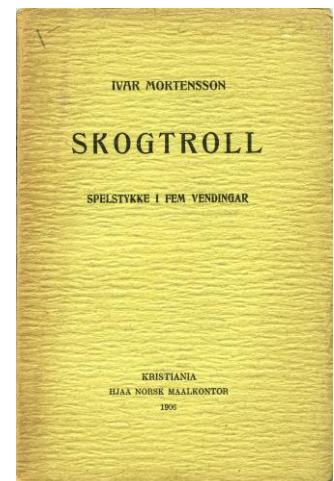
Gygreleiken
1904 – Omslag

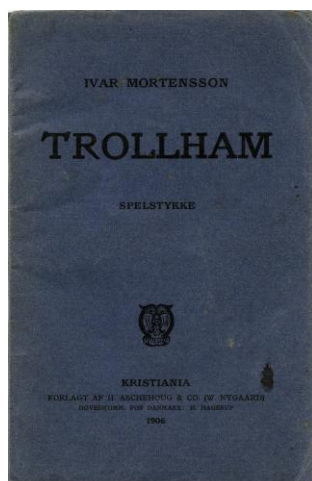
Ein fri-kar
1905 – Hellsjirtingbind

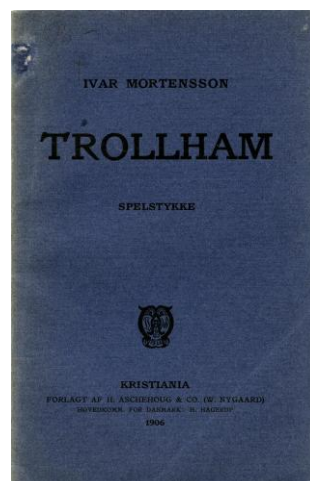
Ein fri-kar
1905 – Omslag

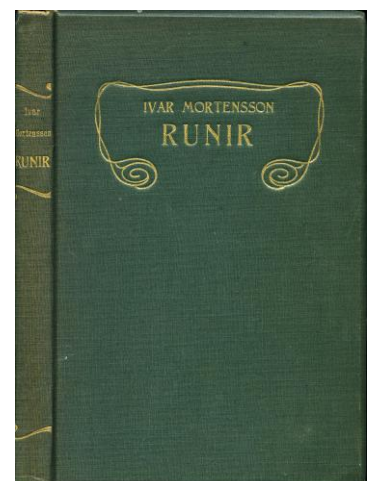
Skogtroll
1906 – Omslag

Trollham
1906 – Omslag type A

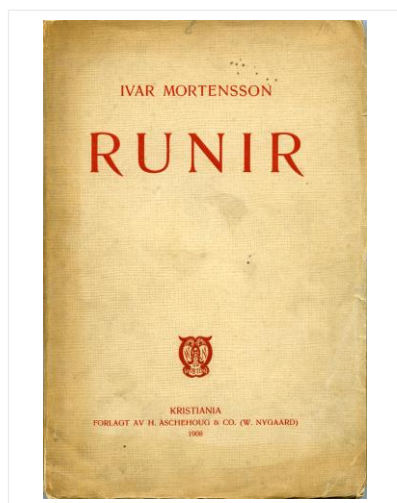

Trollham
1906 – Omslag type B

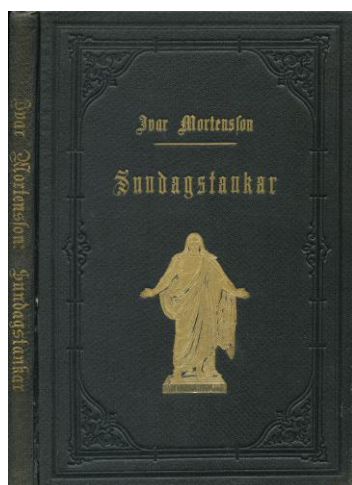

Runir
1908 – Hellsjirtingbind

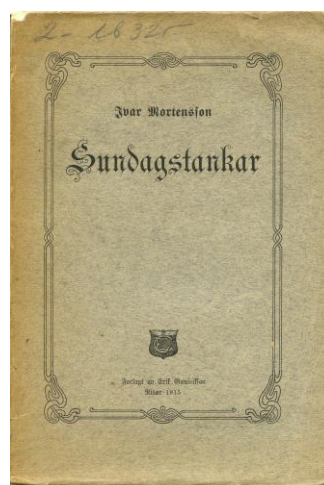
Forfatter: Ivar Mortensson-Egnund (1857-1934)

Runir
1908 – Omslag

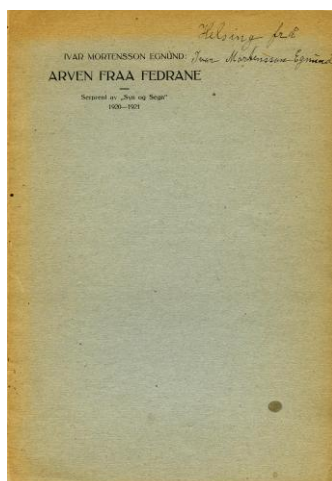
Sundagstankar
1915 – Helsjirtingbind

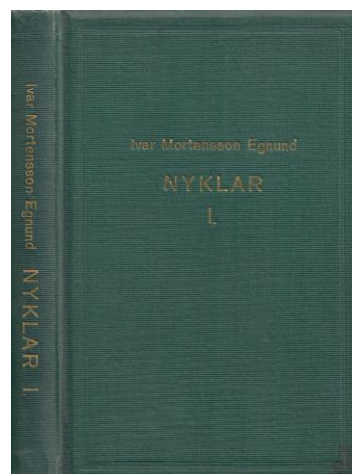
Sundagstankar
1915 – Omslag

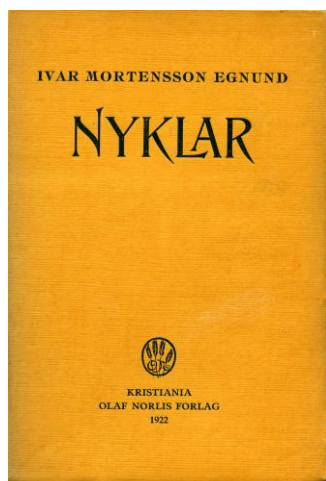
Valund
1920 – Omslag

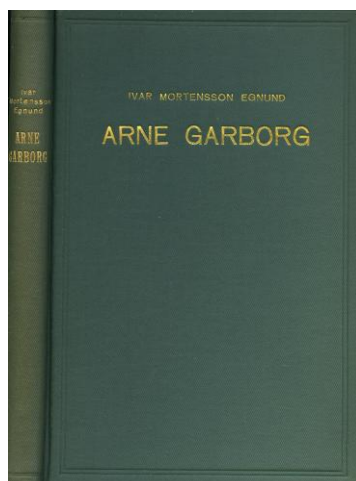
Arven fraa fedrane
1921 – Omslag

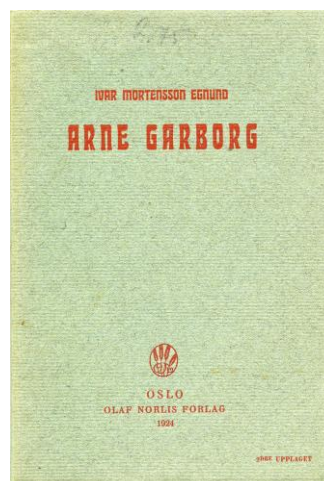
Nyklar
1922 – Helsjirtingbind

Nyklar
1922 – Omslag

Arne Garborg
1924 – Helsjirtingbind

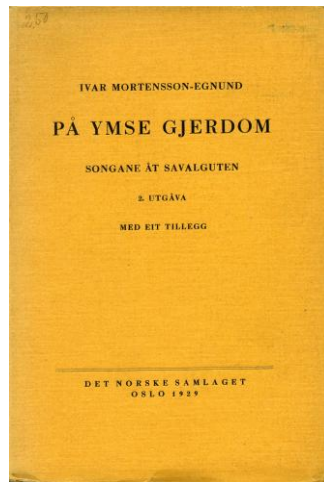

Arne Garborg
1924 – Omslag

Forfatter: Ivar Mortensson-Egnund (1857-1934)

Grunnsteinen i norsk bokheim
1927 – Omslag

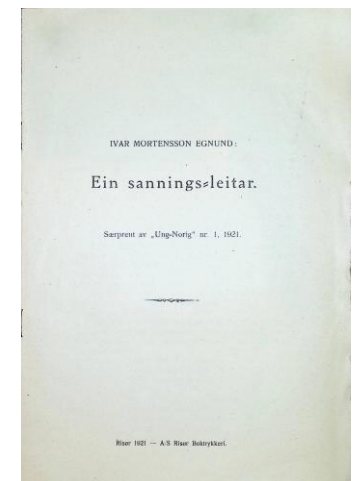
På ymse gjerdom
1929 – Omslag

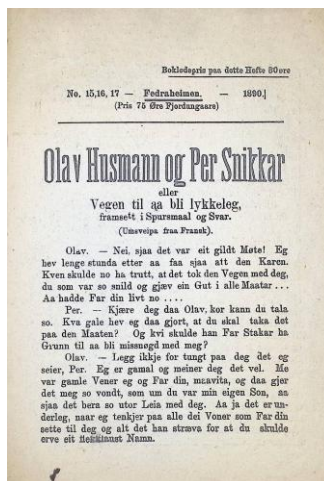
Dølavisa hans Ivar Mortensson aat
ungdomen i Alvdalen
1907 – Kombinert omslag

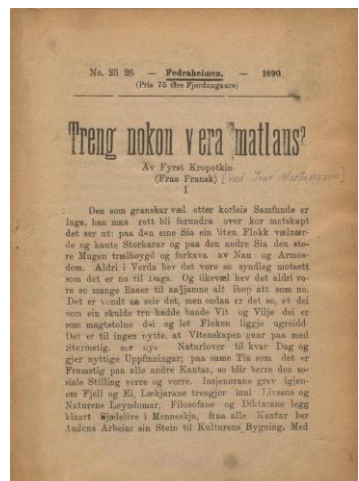
Siste ordet åt Hedemarkingen
1919 – Kombinert omslag

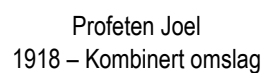
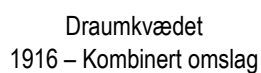
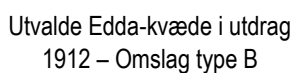
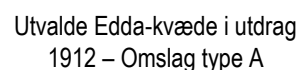
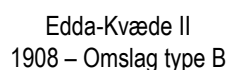
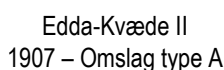
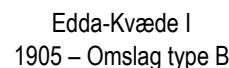
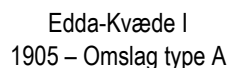
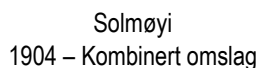
Ein sannings-leitar
1921 – Omslag

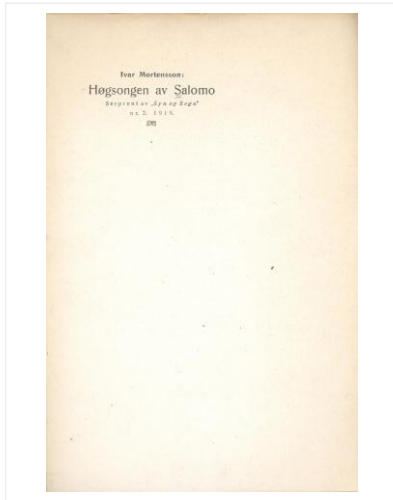
Olav Husmann og Per Snikkar
1890 – Kombinert omslag

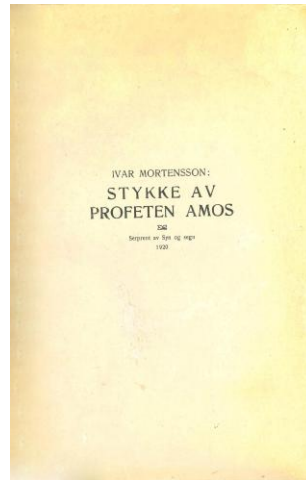
Treng nokon vera matlaus?
1890 – Kombinert omslag

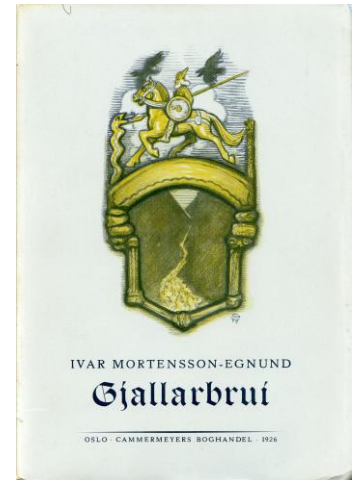
Forfatter: Ivar Mortensson-Egnund (1857-1934)

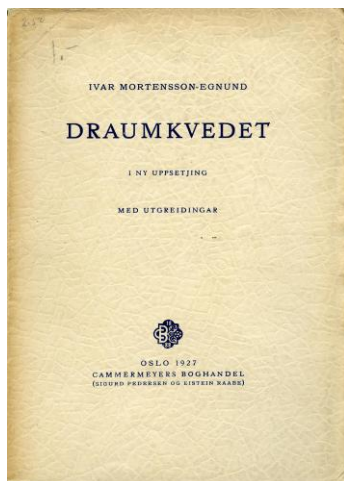
Høgsongen av Salomo
1919 – Omslag

Stykke av profeten Amos
1920 – Omslag

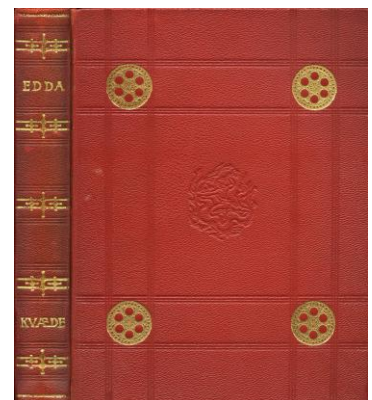

Gjallarbrui
1926 – Omslag

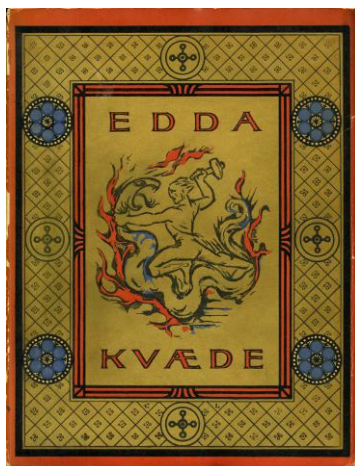
Draumkvedet i ny oppsetjing
1927 – Omslag

**BILDE
MANGLER**

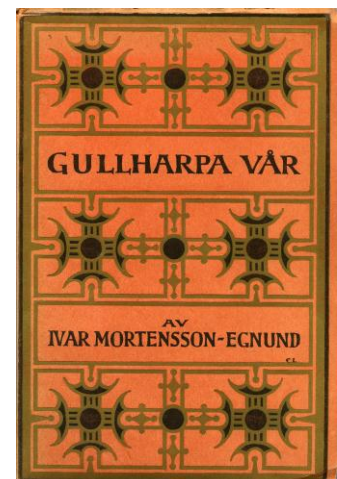
Edda-Kvæde
1928 – Helskinnbind type A

Edda-Kvæde
1928 – Helskinnbind type B

Edda-Kvæde
1928 – Omslag

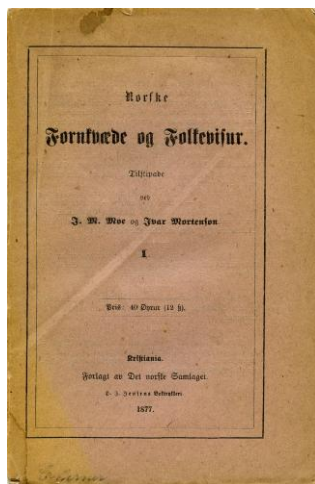
**BILDE
MANGLER**

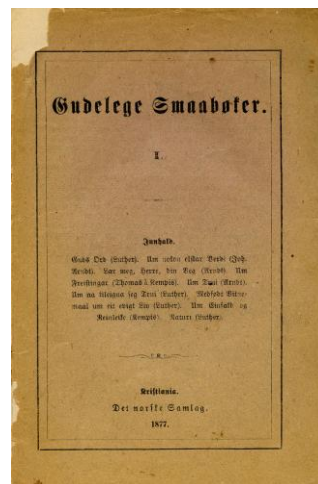
Gullharpa vår
1931 – Helskinnbind

Gullharpa vår
1931 - Omslag

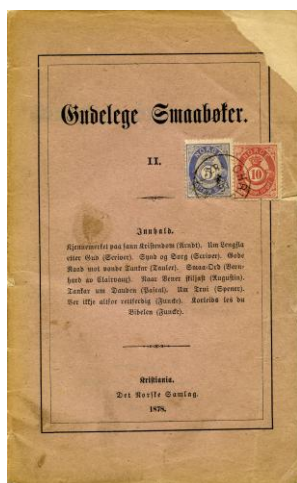
Forfatter: Ivar Mortensson-Egnund (1857-1934)

Norske Fornkvæde og Folkevisur
1877 – Omslag

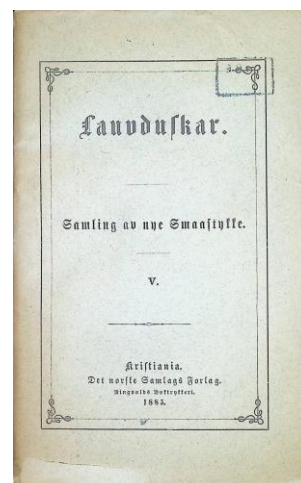
Gudelege Smaabøker I
1877 – Omslag

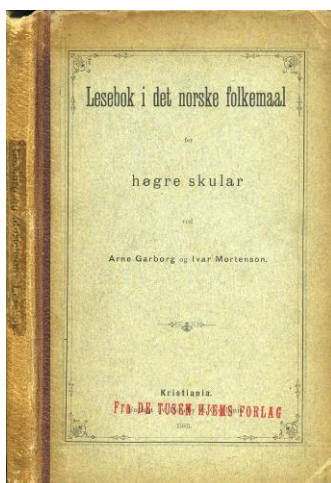
Gudelege Smaabøker II
1878 – Omslag

Fedraheimen
1883-1889 – Kombinert omslag

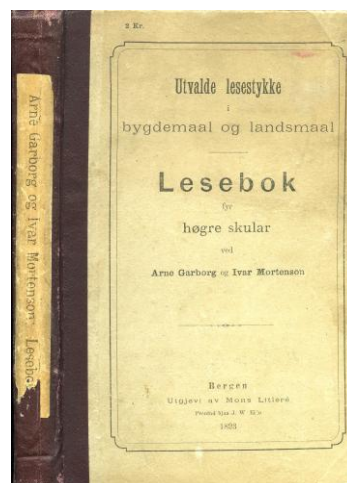
Lauvdukar V
1885 – Omslag

Lesebok i det norske folkemaal for
høgre skular
1885 – Kartonasjebind

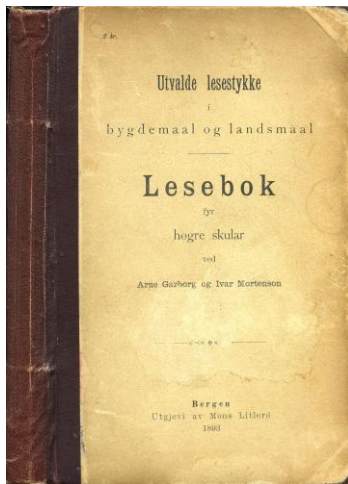

Læsebog i det norske folkesprog for
høiere skoler
1885 - Kartonasjebind

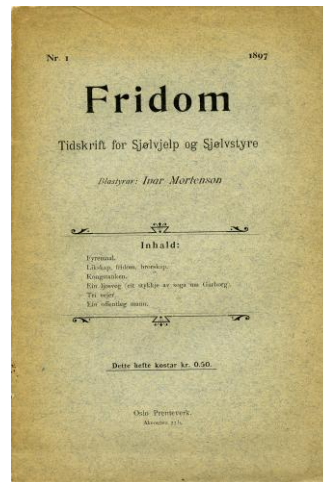

Udvalde lesestykker i bygdemaal og
landsmaal
1893 – Kartonasjebind type A

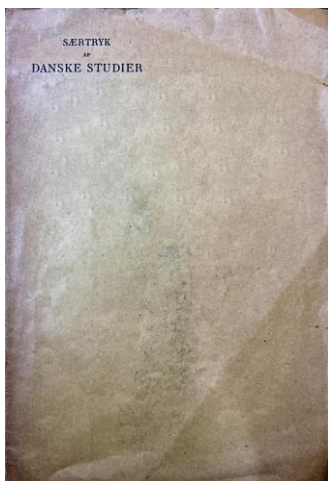
Forfatter: Ivar Mortensson-Egnund (1857-1934)

Udvalde lesestykker i bygdemaal og
landsmaal
1893 – Kartonasjebind type B

Fridom
1897-1898 – Omslag

Spor av Soldyrkelse i Norge
1905 - Omslag

**Andre
utgaver av
interesse**